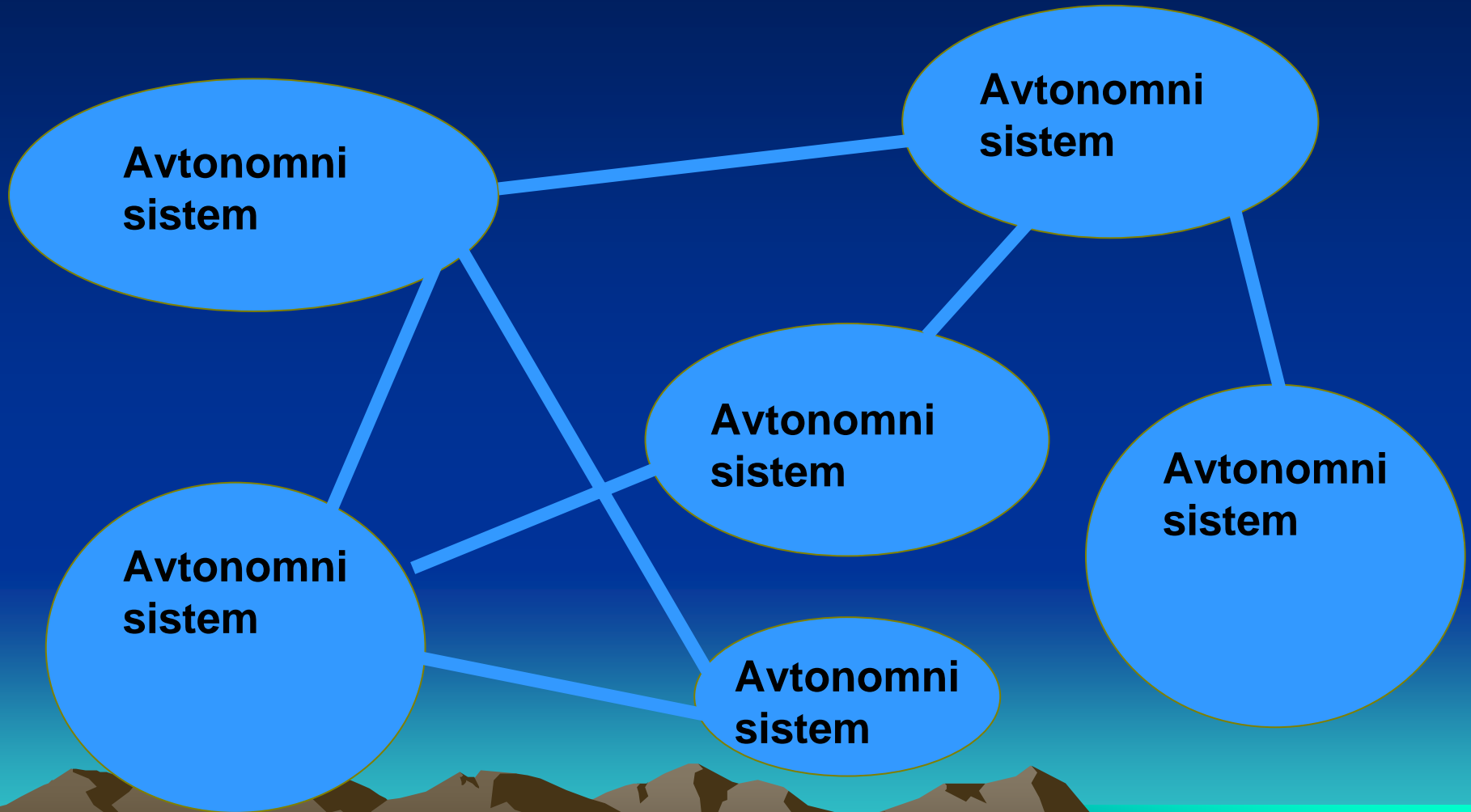

Naslavljanje v IP

Miran Meža

Omrežje vseh omrežij

Omrežje vseh omrežij

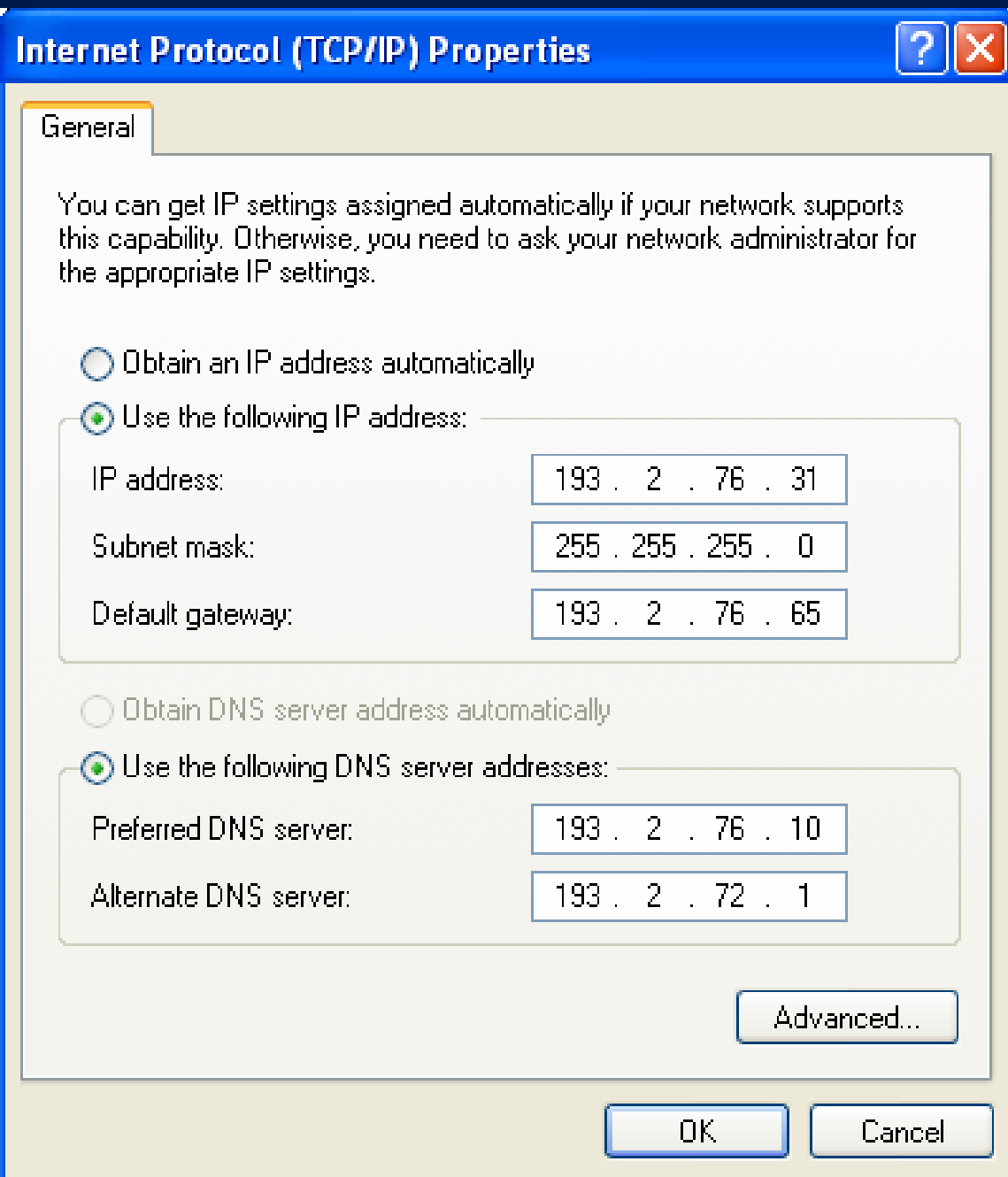
- Usmerjanje prometa: poznati je potrebno **TOPOLOGIJO**.
- Usmerjanje med omrežji - “internetworking”:
  - Naslavljanje posameznih omrežij
  - Naslavljanje posameznih naprav (usmerjevalnikov, stikal, računalnikov...)

Internetni naslovi (IPv4)

- IP naslov: 32-mestno binarno število, ki označuje pripadnost naprave omrežju ter identificira napravo znotraj omrežja.
- NASLOV = naslov **omrežja** + naslov **naprave**
- Primer:
11011000 11100101 01111111 00111001
(216.229.127.57)

Omrežne nastavitve

Razredi naslovov

Razred A: **0**..... | .....
omrežje | naprava

Razred B: **10**..... | .....
omrežje | naprava

Razred C: **110**..... | .....
omrežje | naprava

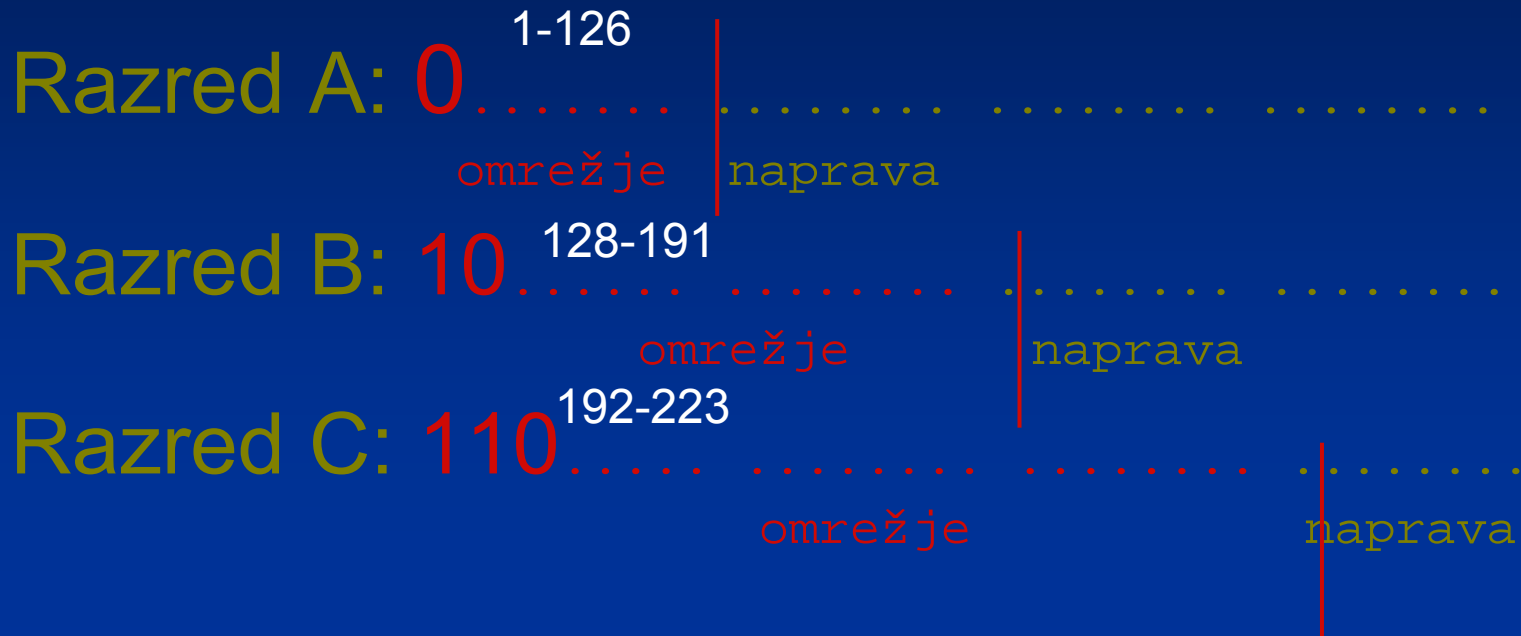
Razred D - Multicast naslov:

1110.....

Razred E - Rezervirani naslovi za bodočo uporabo:

11110.....

Razredi naslovov

Razred D - Multicast naslov:

1110²²⁴⁻²³⁹.....

Razred E - Rezervirani naslovi za bodočo uporabo:

11110²⁴⁰⁻.....

Posebni naslovi:

- **Broadcast** – razpošiljanje na vse naprave v omrežju: vsi biti naslova naprave so 1.
- Primer: 10..... 11111111 11111111
- Naslov, ki ima številko naprave 0 (same ničle): “ta računalnik”
- Naslov, ki ima številko omrežja 0 (same ničle): “to omrežje”
- Neroutabilni naslovi (10.0.0.0 in 192.168.0.0)

Naslavljanje prehodov (gateway)

- Prehod je naprava, ki je povezana na dve ali več omrežij.
- Za vsako omrežje potrebuje svojo IP številko! **ZAKAJ?**

Decimalna notacija naslovov

- Za vsako 8-bitno skupino pišemo decimalno število in jih med seboj ločimo s piko.
- **NALOGA:** kako napišemo naslov
10001101 11010001 10000011 00001010

Decimalna notacija naslovov

- Za vsako 8-bitno skupino pišemo decimalno število in jih med seboj ločimo s piko.
- **NALOGA:** kako napišemo naslov
10001101 11010001 10000011 00001010
- **REŠITEV:** 141.209.131.10

Naslavljanje povratne zanke (loopback)

- Razred A: omrežje 127.0.0.0
- Namen: za testiranje komunikacije med lokalnimi procesi
- To pravzaprav ni pravi omrežni naslov!

Ustvarjanje podomrežij

- Če je razred omrežja prevelik, se lahko deli.
- “Subnetting”: del bitov za naslov naprave prepustimo naslovu omrežja
  - s tem ga povečamo (možnih je več omrežij),
  - zmanjšamo pa število naprav v podomrežju.
- Primer za razred B:

10001101 11010001 1000|0011 00001010

Maska podomrežja

- Maska opisuje, kolikšen del naslova opisuje omrežje / napravo.
- Dolžina: 32 bitov (4x8) – kot naslov
  - 1 (enice): so na mestih, ki so del naslova omrežja
  - 0 (ničle): del naslova naprave

Maska podomrežja

- Primer: kakšna je maska, če so rdeči biti naslov omrežja?

10001101 11010001 10000011 00001010

Maska podomrežja

- Primer: kakšna je maska, če so rdeči biti naslov omrežja?

10001101 11010001 10000011 00001010
11111111 11111111 11110000 00000000

Decimalna notacija (s pikami)?

Maska podomrežja

- Primer: kakšna je maska, če so rdeči biti naslov omrežja?

10001101 11010001 10000011 00001010
11111111 11111111 11110000 00000000

Decimalna notacija (s pikami)?

255.255.240.0

Krajši zapis naslova: 193.2.245.123/20

(prefixna notacija – pove število bitov maske)

NALOGA

- Koliko naprav lahko priključimo v omrežje razreda B?
- Koliko podomrežij lahko naredimo, če uporabimo masko 255.255.255.0?

NALOGA

- Koliko naprav lahko priključimo v omrežje razreda B?
- Koliko podomrežij lahko naredimo, če uporabimo masko 255.255.255.0?
- Rešitev: $2^{16} - 2 = 65534$;
- Rešitev: 256

NALOGA

- Naslov (razred A): 15.16.193.6
- Maska: 255.255.248.0
- Kakšen je broadcast naslov? (vsi biti, ki niso v maski, so 1)

NALOGA

- Naslov (razred A): 15.16.193.6
- Maska: 255.255.248.0
- Kakšen je broadcast naslov? (vsi biti, ki niso v maski, so 1)
- M: 11111111 11111111 11111000 00000000
- N: 00001111 00010000 11000001 00000110
- B: 00001111 00010000 11000111 11111111
- B = 15.16.199.255

Privatni naslovni prostor

Teh naslovov ne usmerjamo iz omrežja!

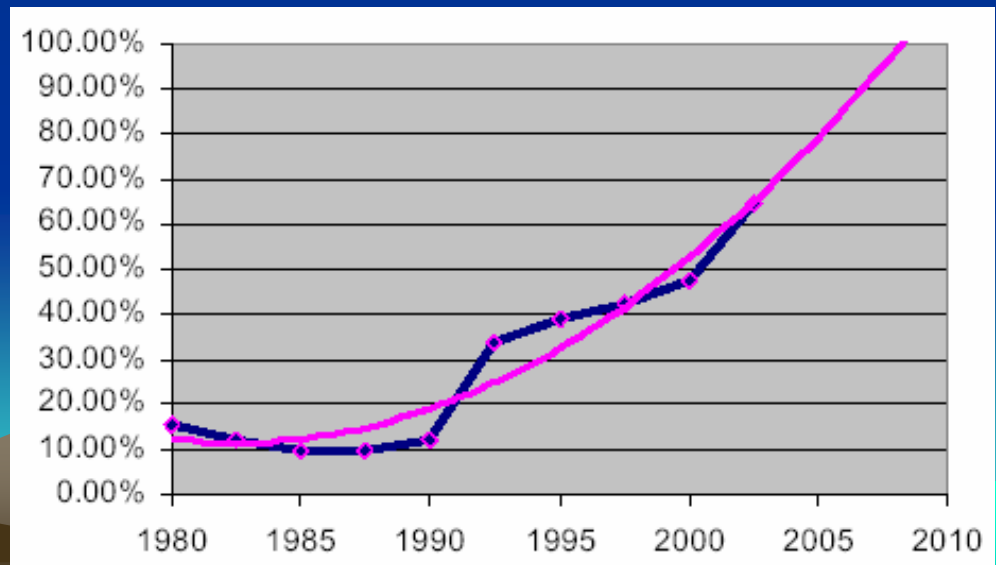
- 10.0.0.0 – 10.255.255.255 prefix 10/8
- 172.16.0.0 – 172.31.255.255 prefix 172.16/12
- 192.168.0.0 – 192.168.255.255 prefix 192.168/16

Prefix pove številko (pod)omrežja ter število bitov maske!

IPv6

- www.ipv6.org
- www.ip426.com
- IPv4: zaseden naslovni prostor
(teoretično 4 mrd, praktično 250 mio naprav)
  - 1995: 1/3
  - 2000: 1/2
  - 2003: 2/3

Pomanjkanje naslovov IPv4

- Napor za ohranitev:
  - PPP/DHCP skupna raba naslovov,
  - NAT,
  - CIDR (classless interdomain routing – manjše tabele, ne glede na razrede A,B,C),
  - sub/supernetting...
- NAT: tudi če bi vsako podjetje imelo le 1 IP številko... **PREMALO** naslovov!

Pomanjkljivosti IPv4

- **NAT**: problemi
  - P2P
  - Varnost??
  - Upravljanje
- **Varnost** je zgolj opcija
- **QoS** (Quality of Service)
- Usmerjanje: velike tabele...
- Mobilnost
- Samokonfiguracije naprav praktično ni
- **ZDA** (90% naslovov)
  - nekatere univerze imajo več naslovov kot cela Azija
  - ZDA imajo monopol (upravljanje...)

Prednost IPv6

- Dovolj **velik** naslovni prostor
- Mednarodno uravnoteženje (Japonska – Kyoto, Kitajska danes, JANET-GB, ZDA DoD 2005-08)
- End-to-end komunikacija (P2P)
- Strukturirano izbiranje naslovov
- Hitro usmerjanje in posredovanje
- Vgrajena **varnost in mobilnost**

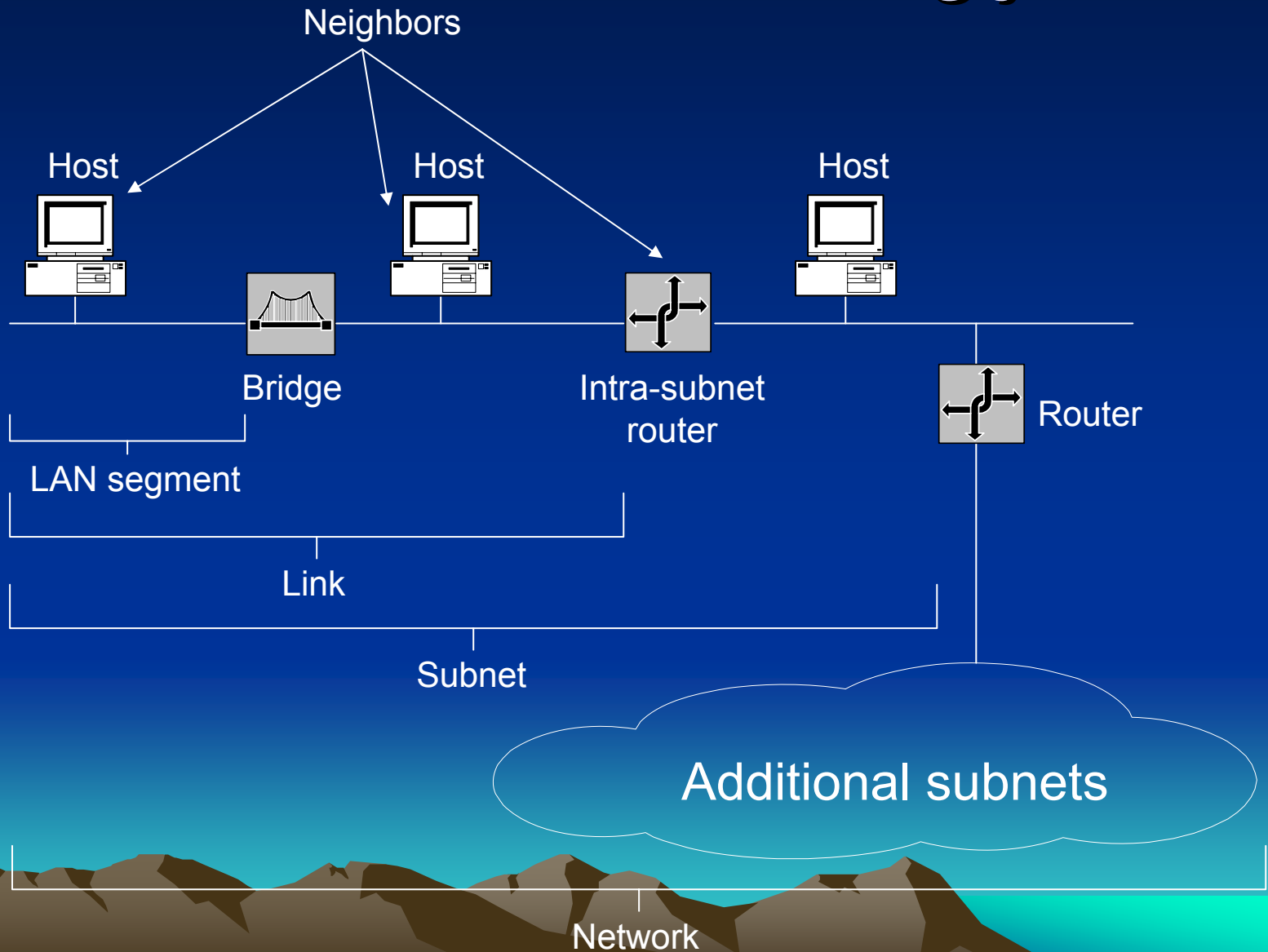

Značilnosti IPv6

- Nov **format glave**
- **VEEEEEELIK naslovni prostor** (128 bitov): koliko naprav je to?
- Učinkovito, hierarhično naslavljanje in usmerjanje
- Konfiguracija naslovov: z ali brez stanj
- **Varnost**
- **QoS**
- Nov protokol za komunikacijo v soseščini
- Razširljivost

IP v6 terminologija

Feature

Address length

IPSec support

QoS support

Fragmentation

Packet size

Checksum in header

Options in header

Link-layer address resol.

Multicast membership

Router Discovery

Uses broadcasts

Configuration

DNS name queries

DNS reverse queries

IPv4

32 bits

Optional

Some

Hosts and routers

576 bytes

Yes

Yes

ARP (broadcast)
Discovery Messages

IGMP
Discovery (MLD)

Optional

Yes

Manual, DHCP

Uses A records

Uses IN-ADDR.ARPA

IPv6

128 bits

Required

Better

Hosts only

1280 bytes

No

No

Multicast Neighbor

Multicast Listener

Required

No

Automatic, DHCP

Uses AAAA records

Uses IP6.INT

Naslovni prostor IPv6

- **128-bitni naslovni prostor**
  - 340,282,366,920,938,463,463,374,607,431,768,211,456 naslovov (3.4×10^{38})
  - 6.65×10^{23} naslovov na m² zemljine površine !!!
- Zato imamo lahko fleksibilno večnivojsko hierarhijo (naslavljanje, usmerjanje)
- Tipičen unicast naslov:
  - 64 bitov: ID podomrežja
  - 64 bitov: ID vmesnika

Sintaksa IPv6 naslova

- IPv6 naslov v binarni obliki :

```
00100001110110100000000011010011000000000000000010111100111011  
0000001010101010000000001111111111111110001010001001110001011010
```

- Razdeljen na osem 16-bitnih skupin:

```
0010000111011010    0000000011010011    0000000000000000    0010111100111011  
0000001010101010    0000000011111111    1111111000101000    1001110001011010
```

- Zapisan šestnajstiško, ločeno z dvopičji

```
21DA:00D3:0000:2F3B:02AA:00FF:FE28:9C5A
```

- Vodilne ničle v vsaki skupini lahko izpustimo:

```
21DA:D3:0:2F3B:2AA:FF:FE28:9C5A
```


Kompresija ničel v zapisu naslova

- Dolga zaporedja samih ničel
- Zaporedje 16-bitnih blokov iz samih ničel lahko zapišemo kot dve dvopičji ::
- Primer
  - FE80:0:0:0:2AA:FF:FE9A:4CA2 ali krajše FE80::2AA:FF:FE9A:4CA2
  - FF02:0:0:0:0:0:0:2 ali krajše FF02::2
- To ne velja za dele blokov – cel blok mora biti 0
  - FF02:30:0:0:0:0:0:5 ni isto kot FF02:3::5,
  - lahko pa zapišemo FF02:30::5.
- Kompatibilnost z v4 naslovi: spredaj dodamo ničle
  - 193.2.72.1 → ::193.2.72.1
  - Lahko pustimo tudi pike iz v4 naslova!